

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1298

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het hoge collegegeld voor een tweede studie* (ingezonden 12 februari 2014).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 4 maart 2014)

Vraag 1

Wat is uw oordeel over het bericht «Tweede studie nog duurder», waaruit blijkt dat universiteiten het collegegeld voor een tweede studie opnieuw fors hebben verhoogd, tot wel 20.000 euro?¹

Antwoord 1

Ik heb in 2013 onderzoek laten doen naar de hoogte van instellingscollegegelden. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de tweede rapportage van de monitor beleidsmaatregelen, die ik u op 4 december 2013 tezamen met mijn beleidsreactie heb toegezonden (Kamerstuk 2012–2013, 24 724, nr. 121). Uit dit onderzoek blijkt dat de hoogte van het instellingscollegegeld zeer gevarieerd is: van de hoogte van het wettelijk collegegeld (€ 1.835) tot maximumtarieven die variëren van € 7.747 tot € 32.000 per jaar. Deze maximumtarieven komen voornamelijk voor in de gezondheidszorg, landbouw, techniek en economie (een enkele masteropleiding). In de meeste gevallen is dat verklaarbaar, omdat die opleidingen in het algemeen meer kosten met zich meebrengen.

Ik heb echter geen reden bezorgd te zijn over het veelvuldig voorkomen van veel te hoge instellingscollegegelden. Ik weet dat de instellingen een zeer gedifferentieerd beleid voeren en de overgrote meerderheid van de studenten volgt een tweede bachelorstudie waarvan de gemiddelde instellingscollegegelden niet veel afwijken van het bedrag dat de instellingen ontvangen voor een bekostigde studie.

In mijn beleidsreactie op de tweede monitor beleidsmaatregelen heb ik een aantal acties aangekondigd, die inmiddels worden uitgevoerd:

1. Het instellingscollegegeld wordt jaarlijks gemonitord. De resultaten zal ik tezamen met een beleidsreactie aan de Tweede Kamer sturen.
2. Bij zeer hoge collegegeldtarieven – in vergelijking met gelijksoortige opleidingen – zal ik de betrokken instellingen hierop aanspreken. Ik heb

¹ Spits 10 februari 2014

inmiddels ook ISO en LSVb gevraagd om sterk afwijkende collegegelden aan mij door te geven.

3. Op korte termijn stuur ik een brief aan de instellingen om ze erop te wijzen dat zij duidelijke informatie moeten geven over hoogte en opbouw van het instellingscollegegeld, met een motivering.
4. ISO en LSVb zullen goede en slechte casussen over de motivering van hoogte en opbouw van het instellingscollegegeld aan mij doorgeven. Mocht het nodig zijn, dan zal ik in overleg treden met de betreffende instelling.
5. Daarnaast zal ik onderzoek doen naar de informatie die instellingen aan studenten geven over hoogte en opbouw van het instellingscollegegeld, en of dat voldoende gewaarborgd is. De opzet voor dit onderzoek wordt momenteel afgestemd met ISO en LSVb.

Vraag 2

Hoe kan het dat sommige universiteiten steeds hogere bedragen vragen, terwijl andere universiteiten de tarieven juist verlagen? Geven instellingen inmiddels de gewenste openheid over de totstandkoming van het collegegeld voor een tweede studie?²

Antwoord 2

Zie mijn antwoord op vraag 1.

Vraag 3

Zijn deze tariefstijgingen voor u voldoende bewijs om te erkennen dat zelfregulering niet werkt? Zo nee, vindt u de genoemde bedragen van tienduizenden euro's redelijke tarieven?

Antwoord 3

Zie mijn antwoord op vraag 1.

Vraag 4

Deelt u de mening dat juist in tijden van crisis en werkloosheid doorleren en bijscholing gestimuleerd zouden moeten worden?

Antwoord 4

De verantwoordelijkheid van de overheid is afgebakend op één bachelor en één master. Voor deze eerste opleiding en diploma geldt bekostiging en wettelijk collegegeld. Het volgen van twee of meer studies is voor eenieder mogelijk, maar behoort tot de verantwoordelijkheid van de student, werknemer of werkgever.

Hierop zijn enkele uitzonderingen: het volgen van een tweede opleiding gezondheidszorg of onderwijs is bekostigd als daarin nog geen diploma is behaald. Ook mag een tweede opleiding tegen wettelijk collegegeld worden afgerond, als die gestart is tijdens een eerste opleiding en ononderbroken wordt gevolgd.

Daarnaast zijn er met betrekking tot tweede opleidingen voor studenten meerdere financiële voorzieningen:

- er zijn faciliteiten voor een tweede lerarenopleiding: de lerarenbeurs en het zij-instroomtraject.
- daarnaast kan er voor het betalen van het instellingscollegegeld gebruik worden gemaakt van het collegegeldkrediet. Hiermee kan tot maximaal vijf keer het bedrag aan wettelijk collegegeld worden geleend.
- verder zijn er fiscale faciliteiten voor scholings- en studiekosten van werkenden. De uitgaven voor een tweede studie vallen onder de fiscale regeling voor scholingsuitgaven, uiteraard met inachtneming van de daarvoor geldende voorwaarden zoals drempel en plafond.

Vraag 5

Deelt u de mening dat een collegegeld van tienduizenden euro's neerkomt op een ambitieboete en dat minder vermogende jongeren extra hard worden getroffen?

² Debat Wet Kwaliteit in Verscheidenheid, 22 april 2013

Antwoord 5

Nee. De instellingen voeren een zeer gedifferentieerd beleid en het instellingscollegegeld is zeer gevarieerd. Bovendien zijn er enkele uitzonderingen op de maatregel tweede studies en zijn er meerdere financiële voorzieningen. Zie verder mijn antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Herinnert u zich dat u in het debat op 23 april 2013 zei: «Ik wil in overleg met de koepels om te bekijken wat een redelijk richtbedrag is»? Hoe staat het met dit overleg?³

Antwoord 6

Om inzicht te verkrijgen in het beleid van de instellingen ten aanzien van de hoogte van het instellingscollegegeld heb ik in 2013 onderzoek laten doen naar de hoogte van instellingscollegegelden. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de tweede rapportage van de monitor beleidsmaatregelen. Uit dit onderzoek blijkt dat de hoogte van het instellingscollegegeld een grote variatie kent. Op basis van deze informatie zie ik geen aanleiding het instellingscollegegeld te maximeren. In mijn beleidsreactie op de tweede rapportage van de monitor beleidsmaatregelen heb ik dit toegelicht.

Vraag 7

Wanneer komt u met voorstellen om het collegegeld voor een tweede studie te maximeren zoals u heeft beloofd bij de behandeling van de Wet Kwaliteit in Verscheidenheid? Wat is volgens u een redelijk maximum?⁴

Antwoord 7

Zie mijn antwoord op vraag 6.

³ Stenogram behandeling Wet Kwaliteit in Verscheidenheid, Handelingen II, vergaderjaar 2013, d.d. 23 april 2013

⁴ Debat Wet Kwaliteit in Verscheidenheid, 22 april 2013